

Ontvoerd door Aliens

Beschrijving

In 1992 zocht Sheila (een pseudoniem) de hulp van een vooraanstaande psychiater. Sinds de dood van haar moeder in 1984 was ze regelmatig boos, verdrietig en prikkelbaar. Ze had ook angstaanjagende nachtmerries: ze kon zich niet bewegen, haar lichaam voelde alsof het trilde en ze droomde dat iemand of iets haar lichaam beheerste. In Ã©Ã©n droom in het bijzonder vulde Sheilaâ??s huis zich met een hoog geluid en flitsende lichten. Toen zag ze verschillende kleine, dunne, in zilver gehulde wezens door de gang naar haar slaapkamer lopen.

Psychotherapie

In eerste instantie vroeg Sheila haar dominee om een verwijzing voor psychotherapie. Ontevreden over de therapeut ging ze naar een psychiater. Eind 1989 droomde Sheila nog steeds over de indringers, die ze nu als agressief en vijandig ervoer. In de daaropvolgende twee jaar had ze meer dan twintig afspraken met nog twee artsen, die haar met hypnose behandelden. Ze kreeg angst-remmende en antidepressieve medicijnen.

Hypnose

Onder hypnose kwamen er meer details over haar droomervaringen naar boven. Ze herinnerde zich een skeletachtig gezicht te zien, een â??krultangâ?? met een handvat en een boorpunt, en ze herinnerde zich dat ze uitgerekt en vastgebonden was met rubberen slangen. Na verloop van tijd begon Sheila de mogelijkheid te overwegen dat haar herinneringen geen dromen waren, maar echte gebeurtenissen.

Op een gegeven moment tijdens haar behandeling kwam het onderwerp UFO's ter sprake. Nadat er een miniserie van CBS was uitgezonden, *Intruders* (1992), waarin gevallen van vermeende ontvoering van mensen door buitenaardse wezens werden getoond, overtuigde een vriend Sheila ervan dat ze die mogelijkheid grondiger moest onderzoeken en stelde voor dat ze contact opnam met *John Mack*.

John Mack

Mack, een Pulitzerprijswinnende psychiater en professor aan de *Harvard Medical School*, was onlangs begonnen met het werken met mensen die dachten dat ze mogelijk door buitenaardse wezens waren meegenomen en waarmee was geëxperimenteerd. Mack gebruikte hypnotische regressie – een techniek die is ontworpen om verloren herinneringen terug te halen – om Sheila te helpen meer over haar verleden te weten te komen. De methode leek te werken en bevestigde wat ze al vermoedde: ze had buitenaardse ontmoetingen. Bovendien ontdekte ze dat ze al sinds haar zesde bezoek kreeg in haar huis, en dat zowel Sheila's zus als haar dochter ook vreemde ontmoetingen hadden. Het gaf haar een geschonden gevoel, doodsbang dat ze haar familie niet kon beschermen en overmand door angst dat ze zouden terugkeren.

Sheila was niet de enige die verontrustende ervaringen had en naar antwoorden zocht. Begin jaren negentig meldden talloze mensen zich in alarmerende aantallen om te zeggen dat ze vreesden dat ze tegen hun wil door buitenaardse wezens waren meegenomen. Een onderzoek uit 1992 wees uit dat misschien wel 10% op de vijftig volwassenen in de *Verenigde Staten* dergelijke ontmoetingen had gehad. Later dat jaar hield MIT een academische conferentie om het fenomeen te bespreken. Boeken over het onderwerp bereikten de bestsellerlijst, zaken werden verfilmd en zelfverklaarde ontvoerden verschenen in talkshows op televisie.

Buitenaardse ontvoeringen wekten niet alleen interesse, maar ook controverse op – en wel op meerdere fronten. De verklaringen van getuigen testten de grenzen van hoe ver de maatschappij de getuigenissen en overtuigingen van anderen moest respecteren. Er rezen vragen over hoe betrouwbaar persoonlijke herinneringen eigenlijk waren. En academici debatteerden over welke experts en welke methoden het meest geschikt waren om de waarheid te achterhalen.

Vliegende schotels

Waarom verdween het fenomeen van buitenaardse ontvoeringen plotseling van de lijst met populaire zorgen? Sheila's beproeving volgde op drie decennia van berichtgeving en publieke fascinatie in de VS voor mensen die – door UFO's werden ontvoerd. Sinds de eerste waarnemingen van – vliegende schotels – in 1947 hadden mensen zich gemeld om te zeggen dat ze ontmoetingen hadden gehad met de inzittenden van ongedefinieerde vliegende objecten.

Gedurende de jaren 50 en begin jaren 60 meldden de meesten dat hun ervaringen aangenaam en zelfs spiritueel bevredigend waren geweest. Maar in de loop van de jaren 60 en 70 kwamen er steeds meer gevallen naar boven waarin getuigen beweerden dat ze met geweld door de bezoekers waren meegenomen. En toen, aan het begin van de 21e eeuw, verdween de belangstelling voor het fenomeen plotseling vrijwel volledig.

Natuurlijk zijn mensen sindsdien blijven beweren dat ze deze beladen ervaringen hebben gehad. Maar de mainstream Amerikaanse media en het lezerspubliek lieten buitenaardse ontvoeringen links liggen. Zelfs nadat onthullingen in *The New York Times* in 2017 over een geheim UFO-programma van de overheid een hernieuwde interesse in ongedefinieerde vliegende objecten teweegbrachten, heeft buitenaardse ontvoering nog steeds geen plaats gekregen naast de breed gepubliceerde waarnemingen door militaire piloten, video's van vreemd bewegende vliegtuigen, en de vermeende gemummificeerde resten van buitenaardse wezens.

Op hun hoogtepunt in de jaren negentig bleken verhalen over buitenaardse ontvoeringen zo fascinerend dat ze een grote Amerikaanse televisieserie inspireerden. *The X-Files*, die voor het eerst verscheen in 1993, bood kijkers een boeiend fictief verslag van hoe buitenaardse wezens, samenzwerend met overheids-functionarissen, op sluwe wijze mensen tot slachtoffer maakten. In 2002 stopte de serie, die een â??must-watchâ??-serie op televisie was geweest, echter met zijn oorspronkelijke uitzendingen (er werden twee herhalingsuitzendingen uitgezonden in 2016 en 2018), net toen buitenaardse ontvoeringen hun publieke zichtbaarheid begonnen te verliezen.

Waarom verdween dit buitengewone fenomeen, dat de vanzelfsprekende zekerheden over de echte wereld ter discussie stelt, plotseling van de lijst met populaire zorgen? Het antwoord ligt in wie uiteindelijk mocht bepalen wat waar was en wat niet, en hoe ze erin slaagden om het raadsel niet zozeer op te lossen, maar zich er eerder mee te verzoenen.

Zoektochten naar verklaringen

Het debat over de authenticiteit van paranormale verschijnselen is bepaald niet nieuw. Historisch gezien zijn verschillende autoriteiten ingeschakeld om hierover te beslissen. In een groot deel van het 16e- en 17e-eeuwse *Europa* en de *Nieuwe Wereld* bijvoorbeeld, bepaalde de *Inquisitie* vaak of de ziekte of dood van vee of een persoon een bovennatuurlijke oorzaak had, en of iemand die beschuldigd werd, daadwerkelijk een heks was of niet. In de 18e eeuw schakelde de *Habsburgse* keizerin *Maria Theresia* artsen in om te beoordelen of meldingen van vampiers in het rijk een natuurlijke verklaring hadden.

In 1784 benoemde de *Franse* koning *Lodewijk XVI* twee commissies van deskundigen, bestaande uit astronomen, chemici en artsen, om experimenten uit te voeren om vast te stellen of het fenomeen

mesmerisme te wijten was aan een mysterieuze, onzichtbare vloeistof of simpelweg het product was van de koortsachtige verbeelding van de gemakkelijk te beïnvloeden mensen.

En in het 19e- en begin 20e-eeuwse *Groot-Brittannië* en de VS onderzocht een mix van onderzoekers met achtergronden in psychologie, filosofie, natuurkunde, filologie, antropologie en toneelmagie enkele van de meest prominente occulte beweringen uit die tijd: mediumschap, verschijningen, spookhuizen, helderziendheid en telepathie.

In al deze gevallen gingen autoriteitsfiguren over tot het vaststellen van een consensus over boven-natuurlijke beweringen. Vaak, althans in de westerse wereld, kwamen deze autoriteitsfiguren uit de kerk, de staat of de academische wereld. In sommige gevallen, zoals bij vampirisme en mesmerisme, schakelden functionarissen externe specialisten in om de zaken te onderzoeken. In andere gevallen, zoals bij geesten, namen onderzoekers het op zich om hun mening te geven. De definitie van *expertise* in het buitenaardse en het onheilspellende was dan ook niet altijd even duidelijk, waardoor een ware grijze markt voor zelfverklaarde specialisten ontstond.

Verschillende heksenjachten

Heksenjachten van allerlei aard zijn tot in de 21e eeuw wereldwijd blijven plaatsvinden. Ongeacht hoe feitenonderzoekers hun onderzoek begonnen, de resultaten van hun werk hebben het populaire geloof in het paranormale nauwelijks ontmoedigd. Naast ufo's is de publieke belangstelling voor zaken als astrologie, mind control, geesten, buitenzintuiglijke waarneming en cryptiden groot gebleven. Het enige prominente tegenvoorbeeld van het voortbestaan van paranormaal geloof in de westerse wereld lijkt hekserij te zijn. In de loop van de late 17e en 18e eeuw nam de vervolging van vermeende heksen in *Europa* en *Noord-Amerika* af, om vervolgens te stoppen.

Historici zijn het er niet helemaal over eens waarom dit gebeurde, maar het is duidelijk dat meerdere factoren hebben bijgedragen aan de schijnbare teloorgang van hekserij. De groeiende steun voor scepsis onder elites, juridische en gerechtelijke hervormingen, de toegenomen waarde die werd gehecht aan religieuze tolerantie en de ontevredenheid over massale arrestaties en martelingen, droegen allemaal bij aan het beteugelen van de impuls, zo niet de honger, naar het criminaliseren en vervolgen van zwarte magie. Maar het was een geleidelijk, zij het onderbroken, proces. En inderdaad, een nadere beschouwing laat zien dat heksenjachten van diverse aard wereldwijd tot in de 21e eeuw zijn blijven plaatsvinden.

Satanische rituelen

In de VS zette echter *in* specifiek geval een reeks gebeurtenissen in gang die direct relevant waren voor de opkomst van het fenomeen van buitenaardse ontvoeringen. Vanaf 1983 beschuldigden wetshandhavers en ouders begeleiders en leerkrachten van de *McMartin Preschool* in *Californië* van seksueel misbruik van kinderen die aan hun zorg waren toevertrouwd. In interviews met maatschappelijk werkers en de politie meldden getuigen dat het misbruik georganiseerd was als onderdeel van geweld-dadige satanische rituelen. In de daaropvolgende tien jaar kwamen er meldingen van zogenaamd satanisch ritueel misbruik naar boven in de VS, maar ook in *Canada*, het *Verenigd Koninkrijk*, *Australië*, *Nederland* en *Duitsland*.

In de *McMartin*-zaak en verschillende andere zaken werden sommige verdachten strafrechtelijk vervolgd en berecht. Halverwege de jaren negentig verwierpen rechtbanken de aanklachten echter in enkele van de meest spraakmakende zaken. De eerste reacties op de beschuldigingen waren verontwaardiging jegens de beschuldigten, maar dit hield geen stand. Binnen een paar jaar na de eerste beschuldigingen begonnen journalisten en sociale wetenschappers kritische beoordelingen van het bewijsmateriaal te publiceren, waarbij ze de betrouwbaarheid van de getuigenverklaringen van kinderen in twijfel trokken. Ze vestigden ook kritische aandacht op het gebruik van suggestieve en agressieve interpersoonlijke communicatie door ambtenaren.

Morele paniek

Critici merkten op hoe zowel evangelische christenen als de roddelpers de rol van satanisme en sekte-achtige rituelen in de zaken benadrukten en portretteerden de golf van beschuldigingen als een moderne *heksenjacht*. Halverwege de jaren negentig ontstond er consensus dat de hele affaire het product was van een ongegronde morele paniek die misbruik had gemaakt van de kwetsbaarheden van kinderen en ouders. Het is echter ook waar dat later onderzoek naar de prevalentie van seksueel misbruik van kinderen de vraag heeft opgeroepen of deze conclusie niet te voorbarig is. Als probleem in de sociale kennis bracht de episode van satanisch ritueel misbruik enkele van dezelfde uitdagingen met zich mee als uit meldingen van buitenaardse ontvoeringen destijds. Beide riepen reële intellectuele en ethische vragen op over de juiste manieren om getuigenissen te verzamelen, te evalueren en te presenteren van getuigen die mogelijk angstig en kwetsbaar zijn.

Geloven in het ongelooflijke

Advocaten voor slachtoffers van misdrijven werden gedwongen na te denken over de grenzen van hun vertrouwen in de nauwkeurigheid van vermeende slachtoffers. Caseworkers vroegen zich af hoe ze de concurrerende rollen van onderzoeker en hulpverlener in evenwicht konden brengen.

De kern van de zaak is: hoe kunnen we geloven wat schijnbaar ongelooflijk lijkt? In het geval van beschuldigingen van satanisch ritueel misbruik werd dit uiteindelijk ten minste tot tevredenheid van de meeste waarnemers door de rechtbanken beslecht. Het strafrecht nam de rol van de juiste sociaal epistemoloog op zich. Deze toevlucht tot juridisch gezag was echter niet mogelijk in het geval van buitenaardse ontvoering, aangezien de vermeende daders letterlijk buiten het bereik van het rechts-systeem lagen.

Dus hoe is buitenaardse ontvoering van een buitengewone ervaring, waarvan velen dachten dat het angstaanjagend gewoon was, veranderd in een ervaring die algemeen werd beschouwd als een uitgemaakte zaak, iets dat geen gezamenlijke aandacht meer behoeft? Onderzoekers gebruikten het debat over buitenaardse ontvoeringen om de waarde van hun methoden en beroepen aan te tonen. Net als bij de paniek rond satanisch ritueel misbruik speelden psychologen, psychotherapeuten en maatschappelijk werkers een cruciale rol in zowel het legitimeren als marginaliseren van buitenaardse ontvoeringen. Hun methoden gebaseerd op interviews, dialogen, interpretaties, diagnostische tests en therapeutische suggesties speelden een directe rol in hoe ontvoerden en hun voorstanders paranormale ervaringen rapporteerden.

In 1963, in de eerste en meest prominente zaak van buitenaardse ontvoering in de VS, schakelde het echtpaar *Betty en Barney Hill* een psychiater in voor hulp bij het begrijpen van hun aanhoudende

verdriet over hun gezamenlijke geheugenverlies tijdens een autorit twee jaar eerder, iets wat ze uiteindelijk gingen beschouwen als een voorbeeld van buitenaardse ontvoering.

Psychiater Benjamin Simon brengt Barney en Betty Hill onder hypnose. Foto door Alamy

In de jaren 60 waren *James Harder*, hoogleraar techniek aan de *University of California, Berkeley*, en *R. Leo Sprinkle*, counselor aan de *University of Wyoming*, de eerste experts die hypnose gebruikten om vermeende slachtoffers van buitenaardse ontvoeringen te helpen bij het terugkrijgen van verloren herinneringen aan hun ervaringen. Met een reeks UFO-onderzoekers die vervolgens hypnotische regressie gingen toepassen, werd deze techniek in de jaren 70 en 80 gemeengoed in de UFO-wereld. Begin jaren 90 raadpleegden ontvoerders regelmatig psychotherapeuten, psychiaters, hypnotiseurs, maatschappelijk werkers en zelfbenoemde consultants die niet alleen de intenties van de ondoorgrondelijke wezens probeerden te achterhalen, maar ook getuigen steun en advies boden.

Bedenkingen

In de jaren negentig namen gedragswetenschappers en andere professionals in de geestelijke gezondheidszorg ook het voortouw in het uiten van bedenkingen over de manier waarop consultants voor ontvoeringsgevallen omgingen. De eersten begonnen relatief laat met het bestuderen van het

fenomeen, maar toen ze hun intrede deden, bestonden ze vrijwel uitsluitend uit experimenteel psychologen, psychotherapeuten en psychiaters. De eerste discussies over het onderwerp ontvoering door deze meer sceptische groep onderzoekers vonden plaats in 1989, en het debat was het hevigst van midden jaren negentig tot ongeveer 2000.

Voor velen in deze kring vormde het ontvoerings-fenomeen een zorgwekkende uitdaging voor de integriteit van onderzoek en behandeling. Maar ze gebruikten het debat over buitenaardse ontvoering ook als een kans om de waarde van hun methoden en beroepen te demonstreren. Dit was bepaald geen nieuwe vorm van interventie voor degenen die werkzaam waren in de psychologie en de geneeskunde. In de 19e en begin 20e eeuw namen veel psychiaters en psychoanalytici de taak op zich om bovennatuurlijke ervaringen en overtuigingen te ontmaskeren en plaatsten ze zich vooraan in de strijd tegen wat zij beschouwden als achterlijk bijgeloof.

Verwarde geesten

Als uitgesproken voorstanders van sociale hervormingen, en steeds meer aangetrokken tot seculiere en biologische verklaringen, zagen degenen die het behandelen van geestesgestoorden tot hun beroep maakten, hun vakgebied als de eerste verdedigingslinie tegen wat zij als irrationele beweringen beschouwden. Visioenen van de hemel, ontmoetingen met heiligen en demonen, bezoeken van overleden dierbaren, vermoedens van magische invloed: dit alles, zo betoogden specialisten, waren slechts producten van onwetendheid en verwarde geesten.

Dissociatief¹

In de jaren 80 en 90 dachten ook enkele prominente academici en praktiserende therapeuten dat verhalen over buitenaardse ontvoeringen alledaagse verklaringen hadden die door overijverige ufologen over het hoofd werden gezien. Het is dan ook niet verwonderlijk dat degenen die betrokken waren bij klinisch werk met patiënten vaak een pathologie zagen. Ze waren het over het algemeen eens met *George Ganaway*, destijds universitair docent psychiatrie aan de *Emory University* in *Atlanta*, dat de ervaring van buitenaardse ontvoeringen in feite een syndroom *van het dissociatieve type* was, geworteld in dezelfde soort fantasiegevoeligheid en hoge suggestibiliteit die te vinden is bij mensen met symptomen van wat toen meervoudige persoonlijkheidsstoornis werd genoemd, of die melding maakten van satanisch ritueel misbruik.

Confabulatie²

Onder leiding van een groep cognitief psychologen was een andere groep van mening dat ontvoerden onbedoeld hun ervaringen verzonnen. Om hun standpunt te onderbouwen, baseerden ze zich op studies die de prevalentie van bedrog en confabulatie aantoonde. De Amerikaanse psychologie was al sinds hun 19e-eeuwse onderzoek naar spiritueel mediumschap geobsedeerd door het probleem van bedrog. Tegen de jaren 60 maakten psychologen regelmatig gebruik van bedrog in hun experimenten om de veronderstelde misleidingen en zelfbedrog van hun proefpersonen te omzeilen. Bedrog werd iets wat noch immoreel noch pathologisch was, maar heel normaal.

Opgefriste herinneringen

De herinneringen van ontvoerden, zo werd betoogd, waren valse herinneringen, aangewakkerd door ontvoeringsdeskundigen. Tegelijkertijd uitte de *American Medical Association* (AMA) haar twijfels over de therapeutische en forensische waarde van informatie verkregen via technieken voor geheugenherstel. Reeds in een resolutie, aangenomen in 1984, bekritiseerde de *Raad voor Wetenschappelijke Zaken* van de AMA de wetenschappelijke status van *opgefriste herinneringen* met behulp van hypnose. Zij stelde dat *herinneringen verkregen tijdens hypnose confabulaties en pseudoherinneringen kunnen omvatten en niet alleen niet nauwkeuriger zijn, maar zelfs minder betrouwbaar lijken dan niet-hypnotische herinneringen.*

In juni 1994 volgde diezelfde raad met een verklaring over haar wantrouwen jegens hervonden herinneringen aan seksueel misbruik van kinderen. Zij verklaarde dat deze *van onzekere authenticiteit zijn, die onderworpen zou moeten worden aan externe verificatie. Het gebruik van hervonden herinneringen brengt problemen met zich mee van mogelijke verkeerde toepassing. Het meest controversieel zijn de herinneringen die alleen in therapie aan de oppervlakte komen.* De therapeutische setting, zo werd aangenomen, werkte met een zeer subjectief idee van waarheid.

Geheugenoorlog

Vanaf 1993 publiceerden teams van experimenteel psychologen studies die aantoonde dat buitenaardse ontvoering deel uitmaakte van een familie van nieuwe fenomenen die voortkwamen uit niet-erkende sociaal-psychologische invloeden en alledaagse mentale feilbaarheid. Gevangen in wat literatuurcriticus *Frederick Crews* de *geheugenoorlogen* van de jaren negentig noemde, vond buitenaardse ontvoering een plaats naast satanisch ritueel misbruik, hervonden herinneringen en meervoudige persoonlijkheden als iets dat wetenschappelijk onjuist werd geacht. Getuigen werden niet verdacht van liegen.

De herinneringen van ontvoerden, zo werd betoogd, waren eerder valse herinneringen die door ontvoeringsdeskundigen werden aangewakkerd door middel van suggestieve vragen om *ervaringen* op een fantasierijke manier te herbeleven. Als zodanig konden de ervaringen van ontvoerden achteraf worden gezien als verfraaiingen, waarbij kwetsbare individuen de gaten in hun herinneringen opvulden met details die waren ontleend aan populaire media en ontvoeringsdeskundigen.

Onderzoek naar Macks werk

Een cruciaal moment kwam in juni 1994, toen de *Harvard Medical School* een commissie instelde om Macks werk met ontvoerden te onderzoeken. In het eindrapport, dat ongeveer een jaar later verscheen, beschuldigde de commissie Mack niet van wangedrag en behield hij zijn status als *lid met een goede reputatie* binnen de faculteit. De commissie bekritiseerde hem echter wel voor verschillende tekortkomingen in zijn methoden, waarvan de ernstigste was dat hij geen onderscheid maakte tussen de ontvoerden die hij als proefpersonen behandelde en degenen die zijn patiënten waren.

Naar de marge

Binnen een paar jaar daarna trok buitenaardse ontvoering niet meer de mainstream aandacht die het had gehad. Het werd opnieuw naar de wetenschappelijke marge verwezen. Net als bij satanisch ritueel misbruik had de negatieve reactie van gedragswetenschappers en klinici een voelbare impact op de publieke opinie. Dit was ook duidelijk te zien aan de bioscoopkassa's, toen filmmakers minder zin hadden in het idee om verhalen over ontvoerden te verfilmen.

De conclusie lijkt dus te zijn dat onderzoekers en praktiserende klinici tussenbeide zijn gekomen om het fenomeen te ontmaskeren en erin geslaagd zijn de geloofwaardigheid ervan te ondermijnen. De wet vereist duidelijke oplossingen. De psychologie staat veel meer open voor ambiguïteit. Maar in feite verwierpen de meeste gedragswetenschappers en behandelingspecialisten die een standpunt innamen over de kwestie, buitenaardse ontvoeringen niet categorisch. In plaats daarvan zagen ze het eerder in klinische termen, als een fenomeen dat voortkomt uit therapeutische omgevingen en ontmoetingen, waarbij het proces niet draaide om het reconstrueren van een accuraat beeld van iemands verleden, maar om het ontwikkelen van persoonlijk geloofwaardige en productieve verhalen over dat verleden.

Zelfs de Harvard-commissie die Mack onderzocht, maakte duidelijk dat de leden niet verantwoordelijk waren voor het beslissen of aannemen of er buitenaardse ontvoeringen plaatsvonden. Zoals zij het zelf stelden, betwistten ze Macks recht niet om een specifieke reeks hypothesen over het fenomeen te hanteren. *“We hebben ook niet geprobeerd vast te stellen of zijn hypothesen correct zijn. We concentreerden ons in plaats daarvan op de kwaliteit van zijn klinische en wetenschappelijke methoden en de manier waarop hij als arts en wetenschapper zijn werk over buitenaardse ontvoeringen heeft uitgevoerd”*

Ontologisch³

Voor de Harvard-commissie, althans, ging haar bezorgdheid niet uit over de ontologische beweringen over buitenaardse ontvoeringen, maar eerder over de ethische behandeling van degenen die dergelijke beweringen deden. In zaken van satanisch ritueel misbruik moesten rechtbanken uiteindelijk definitief oordelen over de waarheid van de beschuldigingen. Wanneer het echter om buitenaardse ontvoeringen ging, hadden de Harvard-commissie, academische onderzoekers, therapeuten en de publieke opinie geen dergelijke verplichting. Het fenomeen kon dus als meerdere dingen tegelijk worden behandeld:

- een psychische afwijking,
- een slaapstoornis,
- een mystieke ervaring,
- een verzonnen fictie,
- een uiting van culturele angsten,
- een daadwerkelijke ontmoeting met buitenaardse wezens.

De wet vereist duidelijke oplossingen. De psychologie is echter veel ontvankelijker voor ambiguïteit. Op een paradoxale manier werd buitenaardse ontvoering een zekere mate van legitimiteit toegekend, omdat het de wettelijke autoriteit ontweek en in handen viel van psychologen. De ervaring van ontvoerden was reëel in die zin dat het reëel genoeg was voor degene die erin geloofde. Het fenomeen werd dus effectief gedegradeerd tot de status van een devoot aangehangen geloof,

vergelijkbaar met een spirituele overtuiging of idee.

Nieuwe kijk op de werkelijkheid

Gezien als een diepgewortelde persoonlijke overtuiging, zagen veel mensen er geen probleem in om berichten over buitenaardse ontvoeringen te beschouwen als een nieuwe kijk op de werkelijkheid. Op deze manier werd het fenomeen van buitenaardse ontvoeringen relatief onschadelijk gemaakt. Nu, in een tijd waarin het gepraat over ongeïdentificeerde afwijkende verschijnselen en het terugvinden van neergestorte ruimteschepen en *“niet-menselijke biologische stoffen”* zijn intrede heeft gedaan in de wereld van de hoorzittingen van het *Congres*, valt nog te bezien of buitenaardse ontvoeringen op hun plaats zullen blijven.

¹ **Dissociatie**, een term uit de psychologie is een geestesgesteldheid waarin bepaalde gedachten, emoties, waarnemingen of herinneringen buiten het bewustzijn worden geplaatst, tijdelijk niet oproepbaar zijn of minder samenhang vertonen. Letterlijk betekent dissociatie *“ontkoppeling”* of *“uiteenvallen”*. Het is een zeer alledaags verschijnsel: iedereen verliest bijvoorbeeld weleens de aandacht voor de omgeving als men zeer geconcentreerd met iets bezig is en iedereen heeft weleens een dagdroom. Gewoonlijk is het een mechanisme om tot rust te komen, een afweermechanisme.

² **Confabulatie** (of **confabuleren**) is een stoornis in het geheugen, waarbij iemand overdreven, gefantaseerde of onware verhalen vertelt. De gedragingen lijken op pseudologia phantastica of pathologisch liegen, maar er is geen sprake van opzettelijk liegen. Mensen die confabuleren zijn vaak sterk overtuigd van hun valse herinneringen, zelfs als er tegenstrijdig bewijs wordt aangedragen.

³ De **ontologie** (van het Griekse *ὄν* = *zijnde* en *λογία* = *woord, leer*) of **zijnsleer** is onderdeel van de metafysica, de filosofische tak die het wezen onderzoekt dat achter de waargenomen werkelijkheid schuilgaat. De ontologie onderzoekt en beschrijft de eigenschappen, of breder: het zijn van het geheel van dingen, *“entiteiten”* of *zijnden*, waarvan aangenomen wordt dat ze bestaan of beter: *zijn*. De klassieke ontologie probeert, op grond van hun eigenschappen, de entiteiten vervolgens in te delen in fundamentele categorieën. Daarom wordt de ontologie soms ook wel *“categorietheorie”* genoemd.

Datum aangemaakt

2025/07/18